Yazı işleri:
Gnkur. Bşk.
Harb Tarihi Dairesi

Harb Tarihi Vesikaları DERGİSI

Üç ayda bir çıkarılır
(Mart , Haziran , Eylûl , Aralık)
Ayları

Basım işleri:
Gnkur. Basımevi
ANKARA

Yıl : 10 Eylûl - 1961 Sayı : 37

Tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa; değişmiyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

ATATÜRK

ATATÜRK ve İNÖNÜ bir manevranın kretiğinde

İÇİNDEKİLER:

1. Vecizeler
2. Fihrist
3. Tarihî vesikalar ve türkçeleri (894 - 907)

Gnkur. Basımevi
ANKARA
1961

VECİZELER

Korku üzerine hâkimiyet bina edilmez. Toplara istinat eden hâkimiyet pâyidar olmaz. Böyle hâkimiyet ve hattâ diktatörlük ancak ihtilâl zuhûrunda muvakkat bir zaman için lâzımdır.

ATATÜRK

Bence diktatör, diğerlerini iradesine râmedendir. Ben kalbleri kırarak değil, kalbleri kazanarak hükmetmek isterim.

ATATÜRK

Bence bir millette; şerefin, haysiyetin, namusun ve insanlığın vücut ve bekâ bulabilmesi mutlaka o milletin hürriyet ve istiklâline sahip olmasiyle kaimdir.

ATATÜRK

Ben, yaşayabilmek için mutlaka müstakil bir milletin evlâdı kalmalıyım.

ATATÜRK

Münevverin halka telkin edeceği mefkûreler, halkın ruh ve vicdanından alınmış olmalı.

ATATÜRK

Münevverlerimiz, belki bütün cihanı, bütün diğer milletleri tanır, lâkin kendimizi bilmeyiz.

ATATÜRK

FİHRİST

(37 sayılı Dergi: Eylûl - 1961)

Vesika No. sı	Vesika tarihi	Vesikanın özeti
894	14 Mayıs 1335	XVII nci Kolordu Kumandanlığının İzmir'in işgali ihtimalleri hakkındaki raporu.
895	14 Mayıs 1335	XVII nci Kolordu Kumandanlığının İzmir'in işgaline dair aldığı nota hakkında verdiği rapor. 57 nci Tüm. K. nının yazısı.
896	15 Mayıs 1335	Burdur Ahz-ü Asker Reisinin, Yıldırım Kıtaatı Müfettişliğinin 11 nci Tüm. Kalem Reisinin İzmir'in işgaline dair yazıları.
897	18 Mayıs 1335	57 nci Tümen Kumandanının İzmir'iin işgaliyle alâkalı yazısı.
898	22 Mayıs 1335	İzmir'in işgali sırasında ika edilen mezalime ve Yunan işgalinin genişlemesine dair XVII nci Kolordu Kumandanının şifresi.
899	24 Mayıs 1335	Harbiye Nazırının işgal bölgelerinde silâh ve cepane bırakılmaması hakkında tebliği.
900	23 Mayıs 1335	Şifrelerin işgal kuvvetleri eline geçtiğine dair 57 nci Tümen Kumandanının Harbiye Nezaretine yazısı.
901	29 Mayıs 1335	61 nci Tümen Kumandanının Yunan işgalinin gelişmesine dair raporu ve Manisa'nın işgali.
902	30 Mayıs 1335	Ayvalık'ın işgaline dair VIX ncü Kolordu Kumandanlığının raporu.
903	31 Mayıs 1335	XIV ncü Kolordu Kumandanlığının Harbiye Nezaretine Yunan işgali hakkında raporu.
904	31 Mayıs 1335	61 nci Tümen Kumandanlığının Yunan işgalinin gelişmesi hakkında Harbiye Nezaretine raporu.
905	1 Haziran 1335	61 nci Tümen Kumandanlığının Yunan harekâtı hakkında Harbiye Nezaretine raporu.
906	31 Mayıs 1335	61 nci Tümen Kumandanlığının Yunan işgali hakkında Harbiye Nezaretine raporu.
907	4 Haziran 1335	Umum Jandarma Kumandanlığının İzmir'in işgali ile ilgili olaylar ve Yunan mezalimi hakkında raporu.

TARİHİ VESİKALAR

Vesika No.: 894

Onyedinci Kolordu Kumandanlığından

1. Bugün İzmir'de efvahınasda İzmir'in mukadderatı hakkında üç muhtelif şayia deveran etmektedir. Birinci ihtimal İtalyanların yapacakları bir ihraç ile, ikinci ihtimal Yunanlıların yapacakları bir ihraç, üçüncü ihtimal de evvelce Yunanlılar tarafından suveri muhtelife ile İzmir'e idhal edilmiş ve teşkilâtı yapılmış olan Salibiahmer efradının elbise ve esliha ile yelbis ve teslih edilerek İzmir'in bunlar ile işgali bir emri vaki haline getirilecektir. Salifüzzikr üç muhtelif ihtimal hakkında buradaki İngiliz mümessillerinin nazarı dikkati celbedilmiş ve birinci, ikinci ihtimaller hakkında ahali nezdinde şayi olan havadise kendilerinin de muttali bulunduklarını ve böyle bir hale ihtimal vermemekle beraber buraya bu husus için birkaç İngiliz harb gemisinin geleceğini gayrı resmî bir surette beyan etmişler. Üçüncü ihtimalin vukuuna ihtimal vermemektedirler ise de en zayıf ihtimal ile böyle bir vakanın tahaddüsü halinde İngilizlerce ne gibi tedabirin tasavvur ve mevkii tatbike konulabileceği sualine cevaben bu husus için hiç birşey düşünmediklerini ve mamafih bu meselenin fevkalâde ehemmiyeti haiz olarak nazarı dikkate alındığını beyan etmişlerdir.

2. Son günlerde İzmir'e bir İtalyan ve bir Amerikan dritnotu ile Yunan'ın en büyük iki zırhlısının vürudu ve Amerikalı Amiral Bristol'ün İzmir'e vürudu ve avdet etmesi bunu müteakip Fiç Moris nezdindeki İngiliz Amiralinin vürudu bugün akşama doğru bir İngiliz dritnotunun gelmesi herhalde şu günlerde İzmir hakkında mühim mukarrerat ve tasavvurat olduğunu işrap ediyor.

3. İzmir'in mukadderatı âtiyesi hakkında makamı Nezaret penahilerince mevcut malûmatın sürati emr-ü iş'arına müsaade buyrulması birinci maddede işgalin üç şıkkından herhangi birinin vukuu halinde Kolorduca takip edilecek hareketin sürati emr-ü iş'arı ehemmiyetle mâruzdur. 14/5/35

XVII nci Kolordu K.
Nadir

Telgraf başında Menemen Kaymakamiyle muhabere:

15/5/35

İzmir istihkâmatı dün akşam işgal olundu. Ve bu sabah saat sekizde İzmir şehri iki fırka Yunan askerile işgal olundu. Bugün saat onbire kadar tren ve telefon hatlarımızda muntazam muhabere temin ediliyordu. Mezkûr saatten beri vesaitin dahi işgali anlaşıldı. Tezahüratı milliye pek hazin ve heyecan engizdir. İzmir maşatlığında tecemmü eden kırk, elli bin nüfusu müslime Yunan ilhakını tazammun eden bu ilhakdan müteheyyiç ve hararetli mitingler yapmaktadırlar. Kıtaat Kolordudan aldığı emri tamamen ifa eylemekte ve tecemmü mahalli olan kışla önünde muhilli asayiş bir harekete meydan verilmemek için her ferd çalışıyor. Bu sabah bir trenin lokomotifi üzerinde Yunan bayrağı vardı. Yolcuların ifadatı yalnız devairi resmiyenin işgal olunmasından ibaret ve bir kısım asker ve zâbitanımızın Ödemiş istikametine çekildikleri gibi Tire, Bayındır, Aydın, Söke, İzmir üzerine yürüdükleri rivayet olunuyor. Efendim.

Vesika No: 894

[illegible]

[illegible] :

١ - بوگون ازمیرده اخراج ایدیلن مقدار حقنده اوچ مختلف شایعه دولاشمقده در. برنجی احتمال اینانیلان
یاپه جغلرده اخراج ایدیلن، ایکنجی احتمال یونانیلرک یاپه جغلری اخراج، برانجی احتمالده اولجه یونانیلر طرفندن صوکره
مختلف ایدیلن ازمیره دخاری ایدیلمسه وتشکیلاتی یاپلمسه اولدقدن صوکره اخراجلرینک لیسه واکوا یوتیس وتیلج ایدیلرک
ازمیرک بوخرابیه اشغالی برادفع حاکز بیرجکدر. سلف ذکر اوچ مختلف احتمالدن هر برنده کی انتقاد
محتملرینک نظر دقتی جلب ایدیلمسه وبرنجی ایکنجی احتمالر حقنده، اشغال ترددنده شایع اولان حوادثک سببیتده وه
مطلع بولنمقلری دولیسیله احتمال ویرلمکده برابر بو خصوصلر ایچون برقاچ انتقادیمزک حدهمی غیریمی
بصورتده بیان ایدیلمشدر. ایکنجی احتمالک دخولنه احتمال ویرلمکده ایسه اوه ضعیف احتمال ایچون بروسیلنک
قدرتی حقنده انتقادلرجه زیاده نصور وموقع تطبیقه قویلمه بدهکی سؤال جوابا بوخصوص ایچون هیچ بر شی
دوشونولمدی وموقعه بوصورتلرک قوه اعماره الجنی هائز اولدیغه نظر دقت آلنیقی بیان ایدیلمشدر.

٢ - صونره کونوزده ازمیره برابیانیلان ویرابیقالانه دیه بوطلب یونانلرک الجون ایکی زیلیسنک ورودی وایرلقالی
آمرال برلیسولک ازمیره ورودی وطوتدیغمز یولک متعاقب فیچ مویس ترددنده کی انتقاد آمرالنک ورودی
بوگونه افشاء طوتلمش برانتقاد دیه بوطلب ~~[illegible]~~ کلمی اعتراضه اوغرامش
ازمیر حقنده کلم مفردات وتصورات اولدیغی انتقاد ایدیلمشدر.

٣ - ازمیرک مفردات آتیه سی حقنده مقام نقده بنا کلیدیغی موجود معلومات هرکس امر واستقامتنه مساعده بریلمکه
برنجی مادده ده اشغالک اوچ سنه دهاتی بیلنک وقوعی حکمنده قول اردوجه نصب ایدیلمک کرکدیغی
هرکس امر واستقامتنه کلمیدیغی معروضدر. ١٦ / ٥ / ٢٠٢٠

قد. قوماندان
مادر

تلغراف باشنده: محمد فائق افندیه: ٥ / ٥ / ٢٠٢٠ [illegible]

[illegible] اشغال اولندی. وبوصباح [illegible] ازمیرده ایکی فرقه یونان [illegible]
بونلرک ساعت اونده قدر [illegible] وتعقیب [illegible] منتظرنا بره تأمیه ایدیلیورلر. [illegible] وسائط
رغم اشغال آتلاتمکده. [illegible] بلک حزبه [illegible] ایدیلمکده. ازمیر مستحفظه [illegible] ایدیلن فرقه الحمیدیک
نفوس [illegible] یونانلرک [illegible] ایدیلمه بولماقده [illegible] وحرارتی [illegible] بایقده ده دیلر. قطعات قوی اردوده
[illegible] تماماً ایقاظ ایدیلمکده وجمع محلی اولان قشله اوکنده [illegible] عیاده وطبابت ایچون
[illegible]. بوصباح بر [illegible] اونده یونانلر بایراغی [illegible] بوطیلرک افاداتی بالکز روز
[illegible] اشغال اولنمشدر. [illegible] اوده [illegible] بیرده [illegible]
[illegible] اولنیلر. [illegible].

Vesika No: 895

[illegible]

[illegible] قومانداني :

[illegible] . [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قومانداني :

[illegible]

[illegible]

[illegible] قومانداني

[illegible]

[illegible] قومانداني : [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قومانداني

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible] قومانداني

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible] ١٥ / مايس / ٢٥

[illegible] قومانداني

[illegible]

Vesika No.: 895

İzmir işgaline dair mevakiden mevrut telgraflar

İzmir Kumandanlığından:

Buraya gelen Amiral Calthorpe'dan bır nota aldım. Bunda İzmir istihkâmatı ile civarında müdafaa tertibatını haiz bulunan arazinin mütarekenamenin birinci maddesi mucibince bugün öğleyin saat onikide işgal edeceklerini ve bunun Düveli Müttefika tarafından Babıâli'ye bildirildiğini yazıyor. Emrinize muntazır olduğum mâruzdur. 14/5/35

XVII nci Kolordu K.
Nadir

İzmir Kumandanlığından:

Bugün Düveli Müttefika tarafından vuku bulacak işgal keyfiyetinin muvakkat bir mahiyeti hiz olup, pek yakında Yunanlılara teslim edileceği havadisi musirren deveran etmektedir. Bu babda nazarı dikkati penahilerini celbederim.

XVII nci Kolordu K.
Nadir

İzmir Kumandanlığından: 14 Mayıs 335

Şimdi 14/5/35 saat sekiz sonrada Amiral Calthorpe'dan aldığım notada şeraiti mütarekenin yedinci maddesi mucibince Düveli Müttefika namına İzmir'in Yunan kıtaatı askeriyesi tarafından işgal olunacağı ve kararı vakiin Babıâli'ye bildirildiği ve ihraç kuvvetinin yarın 15/5/35 saat 8,00 sonrada İzmir'e muvasalat edeceği ve Yunan bahriye müfrezelerinin yedi saat evvelden itibaren iskeleleri işgal edeceğini ve vakayi-i müessefeye meydan kalmamak üzere kıtaatımızın bulundukları mahallerde kalması ve bir İngiliz müfrezei bahriyesi tarafından işgal edilecek olan telgrafhanede sansüre edilmek üzere muhabere-i resmiyeye müsaade edileceği ve Yunan makamatı askeriyesinin kendilerine dair olan arzularının iş'arına intizar etmeleri lüzumu bildirilmekte olduğu mâruzdur.

XVII nci Kolordu K.
Nadir

Aydın'dan:

Düveli İtilâfiye tarafından işgal edilen İzmir ile ve binaenaleyh kolordu ile muhaberemiz bugün saat beş ondan itibaren inkitaa uğramıştır. Mahiyeti işgal henüz fırkaca tavazzuh edememiştir. Ahali heyecandadır.

15/Mayıs/35

57 nci Fırka K.
Şefik

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No.: 896

Burdur'dan:

İzmir Reddi İlhak Heyeti Milliyesi'nden mevrut telgrafta İzmir ve havalisinin Yunan'a ilhak edileceği iş'ar edilmektedir. İzmir'le muhabere munkati ve İzmir telgrafhanesinin İngilizler tarafından ve Selçuk istasyonunun bir İtalyan müfrezesi tarafından işgal edildiği anlaşılmıştır. Umum ahali ilhak aleyhindedir. Emir ve talimat 15/Mayıs/35

Burdur, 12 nci Fırka Ahz-ü Asker
Kalemi Reisi
İsmail

Burdur'dan:

14/Mayıs/35 akşamı Yunanlıların İzmir'i ve İtalyanların Kuşadası ile Selçuk istasyonunu işgal ettikleri ve Aydın - İzmir arasında telgraf muhaberesi munkati olduğu

Badehu noktalar

Konya'dan:

İzmir ve havalisinin Yunanistan'a ilhak edilerek elyevm işgal ameliyesinin başladığı müstahberdir. Redd-i İlhak Komisyonu Reisi imzasiyle umum belediye riyasetlerine keşide edilen bir tamimde bu husus zikredilerek İzmir'in son dakikalarını yaşamakta olduğu bildiriliyor. Bu babda malûmat ve talimatı kâfiye ita buyrulmasını istirham ederim.

15/Mayıs/35

Yıldırım Kıtaatı Müfettişi
Ferik
Cemal

Denizli'den:

C. 16 Mayıs 35 tarih ve 756 tele:

Dünden beri İzmir'den alınan malûmata nazaran işgalin yalnız İzmir şehri istihkâmatına münhasır kalmayıp Yunan askerinin evvelâ İzmir kışlasında toplu bulunan askerden üçyüz kadarını şehit ettiklerini ve bir kısım askerin de silâhlarile dağlara çekildikleri ve işgalin Ödemiş, Bayındır, Tire'ye kadar ilerlediği anlaşılıyor.

16/Mayıs/35

11 nci Fırka Kalemi Reisi
Miralay
Tevfik

بورودوف :

ازمیر/ الماقه هیئتی جه بنده مورد تحقیقده ازمیر وحوالیسنك بوغاز الماقه ایچون اسقاله ایلتوره ده . ازمیرده محاربه منطقه‌سی ازمیر تحفظاتنك انقلاب طرفنده وسکوت استاسیونك بر ایتالیان مفرزه‌سی طرفنده اشغال ایدلدیکی آکلاشیلمشدر . عموم اهالی الملو بلیرینده در . امر و تعلیمات . ۱۵ / مایس / ۲۵

بورودوف . اوه‌انکی فرقه قومندانلیغی ریاستی

استانبول

بورودوف :

۱۴ / مایس / ۲۵ اشغالی بولنان ازمیر و اطرافنده قوشه‌لر سکوت استاسیونی اشغال ایتدیلر و ازمیر - آیدین تحفظ محاربه‌سی منطقه‌سی [illegible] بیلدیرلدی

بنده نقطه‌لر

۱۷ / مایس / ۲۵ بورودوف [illegible]

[illegible] ریاستی

استانبول

فوجه‌دف :

ازمیر وحوالیسنك بوغازلرنك الماقه ایچون عموم اسقاله [illegible] . الماقه قومیسیونی اعضاسیدر عموم [illegible] . بو بابده تشبث ایچون بر [illegible] ازمیرده عموم [illegible] بنا مفرزه اولدیغی [illegible] بیلدیریلیور . بو بابده معلومات و تعلیمات حامله الماقه بولنمق اوزره اتمام ایده‌رم .

۱۵ / مایس / ۲۵

بکیرم قطعانی مفتشی
وزیر
جمال

دکزلطه‌دف :

۱۰ / مایس / ۲۵ تاریخلی ۷۵۶ نو :

دونه‌نبری ازمیر و اطرافنه معلومات نظراً اشغالی بالذات ازمیر منطقه‌سی انتخاباتنه محرر فالیوب بولنان [illegible] ازمیرده سنده طوپلو بولنان [illegible] اوجونه قدر [illegible] و [illegible] و سلاشیر بولنان [illegible] واشغالی اوده‌سی ، بابندز ، نیده یرلرنه ایرلیدیکی آکلاشیلیور .

۲۵ / مایس / ۱۶

فرقه قلم ریاستی
میر آلای
توفیق

Vesika No.: 897

Aydın'dan:

17/5/35 ve 892 numaralı tele zeyildir:

1. İzmir'de Kolordu ve Fırka kumandanları Erkânıharbiye Heyetinin işgal günü taht-ı tevkife alınmış oldukları.

2. İzmir'de İslâm ve askere karşı ika edilen katil ve yağmagerlik hâdisesinden İslâm ahalinin ve askerimizin sebep olmayıp bu hâdisenin yerli Rum ve Yunanlılarca mültezim bir hâdise olduğuna delâil mevcut olduğu.

3. Valinin tekrar vazifesi başına geçirildiği ve beyanname neşrettiği.

4. Yunan işgalinin elyevm Seydiköy'üne kadar teşmil edildiğini fakat Cumaovası'nda Yunan işgalinden cesaret alarak yerli Rumlar çeteler halinde İslâmlara karşı tecavüzata berdevam bulunduğu ve cüret Kuşadası'na doğru sirayet etmiş olmakla Fırkaca kuvvei kâfiye ile takibata ibtidar edilmiş olduğu mâruzdur.

18/Mayıs/335

57 nci Fırka Kumandanı
Şefik

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 897

[illegible] :

[illegible] ۸۹۷ نومرولی قرار زمدر :

۱ - [illegible] قول اردو و دوقوز قوماندانلری [illegible] تحقیقات اشغال کونی نک توقیف [illegible] اولدقلری .

۲ - [illegible] اسلام [illegible] قاریشو [illegible] ایدجک [illegible] حادثه [illegible] اسلام [illegible]

[illegible] بولنماسنه [illegible] اولدقجه [illegible] موجود اولدیغی .

۳ - [illegible] وظیفه [illegible] دیانت [illegible] .

۴ - بونلر اشغالنک الیوم [illegible] ایدلدکی [illegible] حادثه [illegible]

[illegible] اسلام [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] قافیه [illegible] اولدیغی [illegible] . ۱۸ / [illegible]

[illegible]

Vesika No.: 898

Bandırma'dan
Erkânıharbiye-i Umumiye'ye mevrut şifredir

22 Mayıs 35 tarihli şifreye zeyildir:

Gayet mevsuk istihbarata nazaran İzmir'in işgali esnasında yirmi zâbit ve ümera şehit edilmiştir. Ahali-i mazlumeye yapıldığı gibi katledilerek denize atıldığı kaviyen maznundur. Efrat sureti umumiyede mahv ve ifna edilmiş Manisa ile doğrudan doğruya temini irtibata çalışıldı. Ne tren var ve ne de İzmir'e vasıta olmaksızın telgraf keşide etmek mümkün değildir. Yarın 23/5/35 kablezzeval onbirde trenle Manisa'ya hareket edeceğim. Manisa'da bulunan kıtaatımız efrat ve zâbitanın İzmir'de Yunanlılar tarafından tatbik edilen siyaset-i imhakârenin burada da tatbik edileceğinden endişnak. Mümkünse Manisa'da bulunan kıtaatımızın Salihli istikametine çekilmeleri için İstanbul'dan doğruca Manisa Mevki Kumandanlığına emir buyrulması mâruzdur.

22 Mayıs 35
XVII nci Kolordu K. V.
Miralay
Bekir Sami

Bir nüshası gece saat 9'da Erkânıharbiye-i Umumiye Reisi Paşa Hazretlerine gönderilmiştir. 22/5/35

1. Cevap Bekir Sami Beye yazılmıştır. Esliha cepaneyi emin yerlere çekiniz.
2. Bir de bu hususta umumî emir var.

25/5/35

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 898

X

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vesika No.: 899

Şube No. 1/3033

Manisa telgrafhanesinde Erkânıharbiye-i Umumiye'den Mülâzımıevvel Faruk Bey vasıtasile Manisa'da 56 ncı Fırka Kumandanı Bekir Sami Beyefendiye

İzmir'den Nadir Paşa'dan alınan bir telgrafta Yunanlıların Menemen'i işgalleri ve oradaki mitralyöz ve cepaneyi bilâ hâdise teslim aldıkları maalesef bildiriliyor. Devletin Yunanlılara kaptırılacak fazla ne bir silâhı, ne de bir tek fişeği ve ne de askeri vardır. Binaenaleyh bu gibi tehlikelere mâruz mahallerdeki esliha ve cepane ile toplarımızı hiçbir dağdağaya meydan vermemek üzere emin mahallere naklettirmenizi rica ve böylece teslimi silâh gibi zilletlere meydan bırakılmamasını ehemmiyetle ilâve ederim.

24 - 5 - 35

Harbiye Nazırı
Şevket Turgut

Aslı Birinci Şubededir.

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 899

اوراق اوطه‌سنك نومروسی		عثمانلی اردوی همایونی باش قوماندانلق وکالتی شعبه		میبنك امضاسی
شعبه‌نك نومروسی	[illegible]			تاریخ تبیضی
مسودینك نومروسی			۲۵/۵/۲۱	مبیضه قونیلان نومرو
تاریخ تسویدی				مقابله‌ایده‌نك امضاسی
قلم اوطه‌سنك نومروسی				مقابله تاریخی

[illegible]

[illegible]

Vesika No.: 900

Harbiye Nezaretine

Adet 863 23/5/35

Aydın 995 40

İzmir'deki XVII nci Kolordu Kumandanından aldığım iki şifrenin birisinde fırkanın vaziyeti, diğerinde İtalyan kuvvetinin numara ve sıra mevkileri hakkında malûmat sorulmuştur. Şifrelerin Yunanlıların eline geçtiği muhakkaktır. Bu şifrelere ademi itimat beyanile Kumandanı müşarünileyhe hitaben cevabı red verdiğim mâruzdur.

57 nci Fırka Kumandanı
Şefik

3682 Erkânıharbiye-i Umumiye Riyaseti'ne. 24/5/35

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

تلغرافنامه

عدد	
۸۶۲	

مخرجی	نومرسوسی	کلاسی	تاریخی	دولت شاهیه			تاریخ			امضا
			اول / ساعت / مکرره				اول / ساعت / مکرره			

Vesika No: 900

Vesika No.: 901

Kısım 2 bakınız Şube 1 yazdı mı?
29/5/35

Harbiye Nezareti
Şifre Kalemi

Bandırma'dan
Harbiye Nezareti'ne mevrut şifre

26/5/35'de Soma'ya avdet eden irtibat zâbitimiz 25 Mayıs 335'de Akhisar'dan keşide edip bugün 27 Mayıs 335'de vasıl olan şifresine nazaran:

1. 25 Mayıs 35 badezzeval saat birde Manisa şehri bin kadar piyade ve dört makinelitüfekden mürekkep bir Yunan kuvveti tarafından kemâli sükûnetle işgal edilmiştir.

2. İşgal kıtası kumandanının Mutasarrıflığa asayiş ve inzibatın temini için müttefiklerin kararı ve Yunan Hükûmetinin emri üzerine Manisa'yı işgale memur edildiği ve hükûmeti mahalliye ve jandarma ve polislerin kemafissabık vazifelerine devam etmeleri ve inzibat için icabı kadar asker vereceği hakkındaki beyanatı Manisa Mutasarrıfı tarafından Manisa'da muhilli inzibat bir hal mevcut değilki askere ihtiyaç olsun mukabelesile protesto edildiği anlaşılmıştır.

3. İşgalden evvel Manisa'da bulunan altmış mevcutlu bir piyade taburuyla dört tüfekli bir makinelitüfek bölüğü ve kadro halindeki Dokuzuncu Topçu Alayı kıtaatı piyade eslihasile Salihli istikametine çekilmiştir.

4. Elliyedinci Fırkaya ait onbuçukluk seri ateşli bir obüs bataryası şehir haricine kadar getirilmiş ise de efrat noksanı ve ahali-i mahalliyenin ademi mukavemeti ve İngiliz mümessilinin mümanaatı şedidesi üzerine yerinde bırakılmak ve depoda mevcut muhtelif çapta seksen topla elli, altmışı mütecaviz tüfek ve bir milyon fişek âlâ hale terkedlimiş olduğu mâruzdur.

27/5/35

61 nci Fırka K. V. Kaymakam
Refet

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 901

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vesika No.: 902

Tekirdağ'ından
Harbiye Nezaretine mevrut şifredir

Bugün 29/5/35'de sabahleyin Ayvalık'a gelen iki Yunan vapuriyle takriben ikiyüz kişilik bir kuvvetin karaya ihraç edildiği ve Ayvalık'daki askerin kasabanın gerisindeki sırtlara çekilelerek müdafaaya başladığı muharebenin kemâli şiddetle evam etmekte olduğu Balıkesir'de 188 nci Alay Kumandanlığının iş'arına atfen 61 nci Fırka'ya bildirilmesi üzerine askerin işgale karşı mukavemet etmemesi ve ahalinin teskini için nesayihi lâzimede bulunulması hususu emredilmiş olduğu mâruzdur.

30 Mayıs 35

XIV ncü Kolordu Kumandanı
Yusuf İzzet

Vürudu/31

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 902

تلخیص خاطرات

جبهه نفت رتنه سوء و رشفه ده -

بوکوند ۲۹ / ۵ / ۲۵ ده صباحیه ابوالفکه ایکی بوماه و ایو ۹۲ نفر تکه
کیشیلاک رخوتک قوه، اواج ایدلیکی و ابوالقده کی عسکرک قصه یک کیسه ده جرلیه
چکلدی مدافعه نامشدلی محاربه یک کلمشدلر، دام ایلده اطلاعلر بالیکده
الری ۱۸۸ قرمانلمه اشعاره عطفاً نی فرقه، بلدیلمه اوزره عسکرک اشغال
نازی مقاومت ایتمکده و اهالینک تسکین ایچون رضایج لازمه بولنلسی جنگ
ایدلیکه اطلاعلر معروضدر -

۱۴ ده

یوسف شت

۲۱/۵

۲۱ - ۵ - ۲۵

Vesika No.: 903

Tekirdağından

Harbiye Nezaretine

Vaziyet hakkında yevmi rapor:

1. Sekizinci Kalem mıntakasında 30/5/35 saat 3 sonrada Saruhan'lı istasyonu işgal olunduğu Manisa'dan 29/5/35'de hareket eden üçyüz mevcutlu Yunan kuvvetinin Akhisar'a iki saat mesafede bulunan Kapaklı istasyonu civarında ordugâha girdiği bu kuvvetin Akhisar'ı işgal edeceğinin mevsuken haber alındığını binaenaleyh şube-i mezkûre zâbitanının Sındırgı'ya çekildikleri

2. Dokuzuncu Kalemden Ayvalık'dan çekilen kıtaatımızın 30/5/35'de Ayvalık'ın cenup ve cenubuşarkisindeki sırtlarda ve alay karargâhının Muratlıeli kariyesinde olduğu Ayvalık kuvve-i işgaliyesinde tevsii işgal için henüz bir hareket olmadığı Ayvalık'da sükûnet görüldüğü Burhaniye Şubesinin henüz muhafazai mevki etmekte olduğu

3. Boğaz ve Şibihcezire noktasında Malkara Tirebolu'[*] ve Tekirdağı'nda sükûnet olduğu Çorlu'da ve Değirmenköy Nahiye Müdiriyetinin iş'arına atfen Çanta civarındaki Hıristiyan köylerine Yunanlılar tarafından yüzelli kat Yunan elbisesi ve yüzelli silâh tevzi edildiğinin Yunanlıların müslim yolcuların önüne çıkarak yedlerinde tesadüf ettikleri av tüfeklerini oldıkları bildirildiği ve elbise, silâh hakkında tahkikatı ciddiye ifası emrolunduğu

4. Yunan kuvve-i işgaliyesinin 30/5/35'de öğleden sonra beşbuçukta Kayışlar istasyonuna bilvürut çadırlı ordugâh kurduğu

5. Aydın'ı işgal eden Yunan kuvveti Nazilli, Denizli istikametine sarkmakta olduğunun mevsuken söylendiği ve Kasaba'nın bir bölük tarafından işgal edilmek üzere bulunduğu Soma'daki irtibat zâbitinin işaratına atfen Altmışbirinci Fırka Kumandanlığından bildirilmektedir.

31 Mayıs 35

XIV ncü Kolordu K.
Yusuf İzzet

Harbiye Nezaretine

Bandırma'dan:

1. Yunan kuvve-i işgaliyesinin 30 Mayıs 335 tarihinde öğleden sonra saat beşbuçukda Kayışlar istasyonuna bilvürut çadırlı ordugâh tesis eylediğinin Soma Ahz-ü Asker Riyasetinden bildirildiği

2. Aydın'ı işgal eden Yunan kuvveti Nazilli, Denizli istikametine sarkmakta olduğunun mevsuken söylendiği ve Kasaba'nın bir bölük Yunan askeri tarafından işgal edilmek üzere bulunduğu Soma'daki irtibat zâbitimizden bildirildiği mâruzdur.

31 Mayıs 35

61 nci Fırka K. V.
Kaymakam
Refet

---

[*] Hayrabolu olmalıdır.

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 903

25

جبهه قطعاتنه

تلگراف طاغه‌سی

وضعیت حقنده بیان ایدر.

۱ — سندن قبل منطقه‌ده ۲۰/۵/۲۵ ساعت ۷ جمعه‌دن صباح و خانی استاسیونی اشغال اولدیغی مغلوبانه ۲۵/۵/۲۵ ده حرکت ایده‌رک اوچیز مرجعدن یونان قوتلری اخراجه‌سی ایکی ساعت سابقه‌دن یونانه قباقلی استاسیونی جواینده ایدوکاکیر دیکی یونان قوتلری اخراجه‌سی ایده‌جکلری مدلولاً ضبط آلدیغی بناءً علیه شدت نکده‌ده ضابطانک ضدیغی چکلدکلری

۲ — خلقدن قلعه‌ده ایوالقده چکیلاره خطاتخانی ۲۰/۵/۲۵ ده ایوالقک جنوب و جنوب شرقیسنده کی حیتده و تاسوی خانه‌کاهلک مادنی ایلی قریه‌سنده اولدیغی ایوالقده خرده اشغال‌سنده توسیع اشغال ایچون حدود حرکت اولدیغی ایوالقده سکنه‌سنک کوردیکی برحساب سنک حفظ محافظه موقع اتخاذ اولدیغی ~~دریندن بجوار بلده نفوس حکومت نام ایدیلرک اجتماعده فرق اشغالیه طاقمی تخلیه سلاح اشغال ایدیلیجک قرار ویرلدیکی~~

۳ — یونان وشبه جزیره نفوسنده سلطنته تره بوی وتکفور طاغده سکنه اولدیغی چوپلوده و دکرمنکوی ناحیه مدیریتنک اشغالی حقنده جانب جوارنده کی خرستیان کویلرینه بونانیلر طرفندن یونانلی قاچاق یونانلی ایسی ویونانلی سلاح توزیع ایدلدیکنی یونانیلرک سلح بولنجه اوکه چیقه‌رق بدارنده تصادف ایتدکلری آو تفنکلرینه آلدقلرینی بیلدیرلدیکی والبسه سلاح حقنده قطعاتنه جبهه ایقاظنامه اولدیغی

— یونان قوه اشغالیه‌سنک ۲۰/۵/۲۵ ده ارکلر دلکون بسه‌جعده قایشد استاسیونه بالورود چادری اردوگاه حدودیغی

۵ — آیدینی اشغالی ایده‌رک یونانه قوق نازلی وکزی اشغالنده صاقچعده اولدیغنک مدلولاً سویلندیکی وقصبه‌نک بیلون طرفندن اشغالی ایدلمه‌دن بولندیغی حدوده‌دکی ارتباط ضابطانک اشغالاتی عطف التقسیم برجی فرقه خرباندلغنه بلدیریلمشدر.

۲۱ مایس ۲۵

قره ۱۴ صاندلی
یوسف عزت

نائبلر بسنه — جبهه قطعاتنه

باندیرمه‌سی

۱ — یونان قوه اشغالیه‌سنک ۲۰ مایس ۲۵ تاریخنده ارکلر دلکون بسه‌جعده قایشد استاسیونه بالورود چادری اردوگاه تأسیس ایلدیکی حدود اخذ عنه حلی بیاننده بیلدیرلمشدر.

۲ — آیدینی اشغالی ایده‌رک یونانه قوق نازلی وکزی اشغالنده صاقچعده اولدیغنک مدلولاً سویلندیکی وقصبه‌نک بیلون یونانه حکمی طرفندن اشغالی ایدلمه‌دن بولندیغی حدوده‌دکی ارتباط ضابطانک وه بیلدیریلمکده‌در.

۲۱ مایس ۲۵

نره ۶۰ جدوکی
قاچقینی آفنه

Vesika No.: 904

Bandırma'dan
Harbiye Nezaretine mevrut şifre suretidir

Balıkesir'deki 188 nci Alay Kumandanlığı ile Soma'daki irtibat zâbitinden 29 ve 30 Mayıs 35 tarihli olup, şimdialınan şifreler hulâsası berveçhizir mâruzdur:

1. Ayvalık'daki kıtaat 30 Mayıs 335 tarihinde Ayvalık'ın cenubuşarkisindeki hâkim sırtlarda ve alay karargâhı mezkûr sırtların gerisinde Muratlı kariyesinde bulunduğu ve Ayvalık'da sükûnetin devam ettiği,

2. 29 Mayıs 35'de Manisa'dan çıkan takriben 300 mevcutlu bir Yunan kuvvetinin Akhisar istikametinde hareketle mevkii mezkûra iki saat mesafede kâin Kapaklı istasyonu civarında ordugâh tesis ettiği ve bu kuvvetin Akhisar'ı işgal edeceğinin mevsuken istihbar edildiği,

3. Burhaniye Ahzıasker Şubesinin iş'arına atfen 9 ncu Fırka Ahzıasker Kalemi Riyasetinden alınan 30 Mayıs 35 tarihli şifreli telgrafnamede mezkûr Şube mıntakasının henüz işgal edilmemiş olup, yakında işgal edileceğinin anlaşıldığı ve kuvvetle o havaliden gitmiş olan Rumlar ile Ayvalıklı'lar Yunanlılarla beraber büyük bir kuvvetle ora ahalisine İzmir'den ziyade fenalık yapacaklarının katî olduğu ve binaenaleyh ahalinin şiddetle asker taleb etmekte bulunduğu bildirilmiş olmakla berayı malûmat 31 Mayıs 335

61 nci Fırka Kumandan Vekili
Refet

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 904

ارکان حرب عمومی دائره‌سی

شعبه‌سی

نمره‌سی

بابنده‌یه

جبه‌خانه‌نک مورد شکایتی حقنده

بابکیه‌ی که یوزنجی آلای قوماندانلغنه موجود اولان طابورده ۲۹ و ۲۰ سنه‌سی تاریخلرنده جلب شده‌لر خلاصه‌سی بر جدول معلومدر؛

۱- ابو الغنه‌نک قطعاتی ۲۰ سنه‌سی تاریخنده ابو الغنه جنوب ترعه‌سنک صاغ و سولنده واقع اراضی مذکوره چیفتلری کرینده مداوله قویه‌سنده بولندوغی و ابو الغنه سکونتنده دوام ایتدیکی،

۲- ۲۹ سنه‌سی ده مفسادره جبهه‌سنده تقریباً ۲۰۰ موجودی بر نوبه قوشنک آچوغه انتقال ایتدیکی مذکوره آیلی ساعتی مسافه‌ده قائم تعاقب استحکامی جبهه‌سنه اورده‌ده تأسیس ایتدیکی و بو حوالی آچه‌دوجه‌ده استقرار ایده‌رک موقتاً اشغال ایتدیکی

۳- ارضیه اخذ ایتدیکی استقامتده قطعاً هنوز فرق اخذ ایتمدیکی یاشنده‌کی ۲۰ سنه‌سی تاریخنده تنده‌ده تلفات ده مکدر شبه نقطه‌سنده هنوز استناد ایتمیوب اولجه یقه اشغال ایتمکده اولان آتلاسیدین و قوشنه اوجالرنده کچه اولان روم‌لر ابو الغنه یونانلیلرنک بر بیوک قوتله اوراصه‌یه ایرده‌ده زیاده قائم بابا جلدنیک قطعی اخذ و بنا زعم اصابت شده‌سی جبهه‌سنده بولندوغی بلدیرمکله اوطه‌لرای مطالعات

وقت قوماندان وکیلی

رائف

Vesika No.: 905

1
3279

Arkasına dikkat
H. G.

Bandırma'dan

Harbiye Nezaretine mevrut şifredir

Gayet müstaceldir.

1. Yunan kuvve-i işgaliyesi Ayvalık sırtlarında tahkimat yaptığı ve bu cihetten işgali tevsi ettiğine dair emare görüldüğü ve Ayvalık'dan çekilen alayın karargâhı Muradeli kariyesinde olup, Gömeç Nahiyesi merkezine telefon temdit ederek telgraf hattiyle tesisi irtibat edildiği ve HKLLRİ (kuvvetleri) Ayvalık muhitindeki zeytinlik ormanının kenarlarında tarassud ve temasa devam eylediği Ayvalık Mıntaka Kumandanlığından bildirilmiştir.

2. Yunan müfrezelerinin Akhisar civarında icrayı faaliyet ettiğinden Bergama ve Soma mıntakalarının kesbi ehemmiyet eylediği ve gayet müşkil mevkide kalan Bergama Kaymakamının yüz kişilik bir kuvvet talep eylediği Balıkesir'deki 188 nci Alay Kumandanlığından bildirilmiştir.

3. Yunan kuvve-i işgaliyesi henüz Akhisar'a gelmediği, ahalide sükûnet olduğu yerli Rumların bâzı istikbal istihzaratında bulundukları görüldüğü Soma Ahzı Asker Kaleminden bildirilmiştir.

4. Edremit'de posta ve banka paraalıp vermek muamelelerini katettikleri araba kiraları elli liradan yüz liraya terfi ettiği Edremit Ahzı Asker Şubesinden bildirildiği mâruzdur.

1 Mayıs 35
Haziran olması muhtemel?

61 nci Fırka Kumandan Vekili
Kaymakam
Refet

Erkânıharbiye-iUmumiye /2/6/35

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No.: 905/A

İkinci Şubeye:

Bergama Kaymakamlığına kuvvetül zahir olmak üzere Balıkesir'den bir müfrezenin Bermaga'ya sevki 61 nci Fırka'ya yazıldı.

Bir suret takdim 3 - 6 - 35

Şube Müdürü Kaymakam

Kısım 3 4/6/35

٢٧٥ باندرولس

غایت مستعجل

١ - یونان قوه استفاری ایواجه و قرارنامه تکلیفات بایدیغی و بوحالده استفاط توسیع ایتدکلری زمان اماره
کوره ویلایتی و ایواقعه جکلری اولدقلری قرارنامه ایله قره سنده اولان کوی و ناحیه
و کزبه نلوه تجدید ایده رك تفتیش خطیه تأسیس ایتدیکی و فه دلاری
ایواقعاتی محضنده کزیتوب اوچاق کارلری ترصد و تماس روم ایدیکی ایواجه منطقه
قرماندانلغنه بلدیرلمشدر.

٢ - یونان مفرزه لری اقتصادیه اوزرینه اوده حفاظت ایتدکلرنه دائر وصول مفرزه لری
کسب اهمیت ایلدیکی جهاتی مشعر موقعده قلاه رغم قائمقامنه یونان کیشیلك
رخصت طلب ایلدیکی بلدیکی ده یونان مکتب مرکزنجه آلای قرماندانلغنه بلدیرلمشدر.

٣ - یونان قوه استفاری نفوذ اقتصادیه تکلیفی اقتضاسنده سکونت ایلدیکی بلدیرلمش بولنان بوحاله
استقبال استحصال اتده بلدیرلمش کوره ویلایتی عموما اخذ عسکر قلندیغی بلدیرلمشدر.

٤ - ادرنه ده یومیه و مانقه پاره آلینه و ریاست معاملاتی قطع ایتدکلری اتراکرای
الاراده یونانلرایله زرع ایتدیکی ادرنه اخذ عسکر شدیدلره بلدیرلدیکی مذکوردر.

ارقام جوابیه ٢٥/٦/٢

٢٥ - ٦ - ٧

٢٧٢

٦/٢

٦١ حد وکلی

٤٩٦

قائمقام

رار

Vesika No: 905/a

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٢٥/٦/٤

Vesika No.: 906

Bandırma'dan
Harbiye Nezaretine mevrut şifredir

1. Yunan kuvve-i işgaliyesinin 30 Mayıs 335 tarihinde öğleden sonra saat beşbuçukda Kayışlar istasyonuna bilvürut çadırlı ordugâh tesis eylediği Soma Ahzıasker Kalemi Riyasetinden bildirilmiştir.

2. Aydın'ı işgal eden Yunan kuvveti Nazilli, Denizli istikametine sarkmakta olduğunun mevsuken söylendiği ve Kasaba'nın bir bölük Yunan askerî tarafından işgal edilmek üzere bulunduğu Soma'daki irtibat zâbitimizden bildirildiği mâruzdur.

31 Mayıs 35

61 nci Fırka K. Vekili
Kaymakam
Refet

İkinci Şubeye takdim 1-635 Ş. 1. Müdürü Kaymakam

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 906

٢٤٥٩

بابعالی

حریه نظارتنه مورد تنقید

٢٥-٦-١

١ - یونان قوه اشغالیه سنك ٢٠ مارت ٣٣٥ تاریخ اوكدن صكره ساعت بشه بجقده قایشلر استانبوله بالورود حادثه لری اوزرینه تأسیس ایلدیکی صورت اقدامكارانه یه اشتراك ایلدیرلمشدر.

٢ - آیدین اشغال ایدن یونان قوتی تازه لری دكزلی استفاقه صاحب تجاوز اولدیغنه موقوفاً سویلنیلدی وخصوصاً بلوك یونان عسكری فرقه اشغال ایلمك اوزره بولنیقی صورتده كه انباط ضابطلرنده بلدیرلكیلی مدرجدر.

٢١ مارت

وقوعاتك دكیلی

باتحقیق

اقتنه

٢٢٦٧

سنی

٢٤٦٧

١ - حزیران ١٣٣٥

III

١ - ٢ - ٢٥

اكنجی نسخه : تعمیم

٢٥ - ٢ - ١

٢٥/١/٢

مدیریت تنظیم

طرفنده در.

Jandarma Kumandanlığının raporu

İzmir'in sureti işgali hakkında ilk defa çekilen şifre cevabı hernasılsa henüz telgrafhaneye vazıyed edilmemiş olmasından dolayı vürud edebilmiş ve mezkûr telgrafnamede sabru metanet tavsiye buyrulmuştu.

Sevgili bedbaht vatanın geçirmekte olduğu feci buhranın dehşeti, istiklâli millî ile mânayı hâkimiyetin kadrü kıymeti, burada bilfiil taarruza duçar olduktan ve bunların hiç birisine sahip ve malik olmadıktan sonra tezahür etti. İnsan telâfisi kabil olan bir husus için sabreder veyahut izharı metanet eyler. İzmir'in vaziyeti hazırası metanet ve sabrı salip bir haldedir. Osmanlı İmparatorluğunun eczayı memaliki meyanına dahil olduğu gündenberi hiçbir taarruza mâruz kalmayarak bir timsali ismet halinde bulunan zavallı ve bikes İzmir, Hunlara ve Yamyamlara rahmet okutacak derecede sefil ve âdilik gösteren bir milletin perdei kahrı altında elyevm inliyor. İşgal günü kuvve-i işgaliye kumandanı Nikozafiribo nun neşrettiği beyanname şüphesiz manzuru kumandanileri olmuştur. Gerek bunda, gerek müteakiben neşrolunan beyannamelerin kâffesinde İzmir'i işgalden maksat âdi bir kontrol vazından ibaret olduğu ve hükûmetin ve hâkimiyeti Osmaniye'nin kemakân baki bulunduğu söylendiği halde vaziyet bunun tamamiyle hilâfındadır. Hâkimiyeti hükûmet ismen mevcut fiilen madumdur. Valinin, Polis Müdürünün, Jandarma Kumandanının hudut ve salâhiyeti, mıntaka-i icraatı ancak masaları başına inhisar etmektedir. Memleketin kuvve-i icraiyesin i teşkil eden polis ve jandarma inhilâl etmiştir. Şehir dahi dahil olmak üzere bütün karakollar bilfiil taht-ı idarelerindedir. Hükûmet konağında alt kat salonunda bile bir müfreze-i askeriye yatıp kalkmaktadır. Kendi polis müdürleri ve jandarma kumandanları mevcut ve ifayı vazife etmektedirler. Gerek polis, gerek jandarmanın eslaha ve cepanesi ve bütün teçhizatı kâmilen alınmıştır. Doğrudan doğruya vazife görebilmekten sarfınazar iştirâk bile ettirilmemektedir. Toplanabilen ve toplu bulundurulan yirmi, otuz kadar jandarma neferleri istedikleri zaman bir bahane veya vesile ile tevkif ve istedikleri zaman serbest bırakıyorlar. Jandarma zâbitanı birçok vekayi ile hasbelvazife alâkadar bulunduklarından birçok kindar yerli Rumların eseri teşviki neticesinde bu zâbitandan bâzıları takip ve taharri edilmektedir. İşgal günü dört yerinden yaralanıp ağır ve ümitsiz bir halde Rum hastahanesinde yatmakta bulunan ve Adana Alayından mezunen gelerek alayımıza nakletmiş olan ve katiyen masun bulunan ihtiyatmülâzımıevveli Asaf Osman Efendinin Amerikan hastahanesine naklettirilmek teşebbüsünde bulunulduğu halde komitecidir diye haleti nezide bulunan zavallı genci bile bırakmamaktadırlar. Bundan başka henüz yeni gelip Aydın Taburuna verilen ve Balatcık civarında umuru takbiyede istihdam edilen Mülâzım Hikmet Efendiyi de propagandacıdır bahanesiyle derdest ederek İzmirhapishane-i umumisinde canilerle beraber aynı koğuşta tahtı tevkife almışlardır, Velhâsıl küçük bir sebeple ele geçirdiklerini hapsetmekten, işkence eylemekten geri kalmıyorlar. Hükûmetin kapısına çıkarılan nöbetçinin elinden silâhını alıyorlar.

İdarei Örfiye mucibince geceleyin bir jandarmamız nöbet ve vazifeden sarfı nazar dışarı bile çıkamıyor. Mülhakatın ve Merkez Taburu mıntakasındaki takım ve karakollar efradı bilhassa Çeşme, Seferihisar, Urla takımları efradı bilâ sebep on gündenberi hapishanei umumide mevkuf'turlar. Tahliyeleri için gerek bizim ve gerek Vilâyetin ve hattâtensik memuru olan ecnebi zâbitanının mütemadi teşebbüsü semeresiz kalmakta ve merkumun el'an mevkuf bulunmaktadırlar. Postahane işgal edilmiş vebi aman bir sansür vazedilmiştir. Kumandanlıktan 12 Mayıs 335 tarihile gönderilen muharrerat ancak iki Haziran'da alınabilmiştir. Ve hepsi serapa açılarak tetkik edildikten sonra gönderilmiştir.

Mülhakatla muhabere hemen münkati gibidir. Aydın, Denizli, Ödemiş'den hiçbir haber alınmamaktadır. Manisa'dan dört, beş günde gelebilen bir telgrafnamenin de yarısı silinmiş ve bozulmuş bir halde ele geçebilmiştir. Yerli Rumların ve askerlerin enazı istihkârı, kindar bakışları yüzünden zâbitan ihtiyacını temin ve tesviye için huzuru kalb ile harice ve çarşıya bile çıkamamaktadırlar. Kılınçlarımıza varıncıya kadar alınmıştır. Liman Dairesi ellerindedir. Memurları kemâli faaliyetle çalışmaktadırlar. Askerî kışlası tamamiyle işgal olunmuştur. Yalnız Hükûmet Dairesi henüz müstesna olmak üzere bütün mebayini miriyeye Yunan bandıraları çekilmiştir. Devair-i Hükûmet işgal günü yağma ve evrakı, dosyaları imha edilmiştir. Alayın tek bir dosyası kalmamıştır. Kariyelerde sıkışıp kalan ve her dakika taarruza mâruz bulunan biçare ahaliyi İslâmiyenin talebi istimdadını havi feryatlarnamelerini Valii Vilâyet ancak (Jandarma Kumandanlığına) derkenar ve nekaretile havale ederek iktifa ediyor. Halbuki eldeki jandarmayı harice sevketmek şöyle dursun müçtemi bulundurmak bile bir kabahat addediliyor. Ve bir sokaktan diğerine iki neferi beraber göndermek muhataradan salim bulunmuyor. İşgal'gününden beri denizdeki Hızırreis gambotundan başka şehirdetek bir Osmanlı sancağı görülmemekte ve keşide için de kimsede cür'et bulunmamaktadır. İdare-i mülkiye ancak hayalen teessüs etmiştir. Hakikatte Merkezi Vilâyet, Ayafotini Kilisesi, Avcılar Kulübü ve Yunan Konsoloshanesidir. Valilerile jandarma kumandanı ve polis müdürü ile, izcilerile velhâsıl bütün memurini ile İzmir'de Yunan kavanini hâkim bulunmakta ve İzmir bu suretle idare edilmektedir. Bunun hilâfında vaki olan işarat ve istihbarat hilâfı hakikat ve hâkimiyeti Osmaniye'nin mevcudiyeti kanaatini izhar etmek dahi vatan ve millet için azim bir hiyanettir. İşgal günü mâruz kaldığımız havsala-i beşere sığmaz tahkirat ve işkencede, hergün izzeti nefsi milliyemizin ve şahsiyetimizin en hassas noktasından cerihadar edildiğine ilâve edilecek olursa, burada vaziyetin gayrı kabili tahammül olduğu kanaati nazarı kumandanilerinde tecessüm ettirir ümidindeyim. İşgal günü sabahleyin zâbitana avans suretiyle verilen paranın bir kısmından tamamı, bir kısmından ekseriyeti gasbedilmiştir. Yalnız alınan para değildir. Kol saatleri, kol düğmeleri, yüzükler, kalpaklar, ispoletler, getirler hattâ çeketler alınmıştır. Kalpakları süngülere takılarak gezdirilmiş ve Yunan terbiye-i askeriyesi ve medeniyesi âleme ilân edilmiştir. Vaka gününde biz bir taraftan sevkedilir ve akıl ve hayale gelmez taarruzlara mâurz kalırken zâbitanın bir kısmının da evleri yağma edilmiştir. Ahaliden evleri ve dükkânları yağma edilenlerin adedi la yuad vela yushadır. Feci bir surette şehit edilen Müslimin adedi yakın köyler de dahil olmak üzere ikibini tecavüz etmiştir. Gayrı mevcut olan-

lar kayıp olarak gösterilmekte ise de, hakikatte şühedanın hüviyetleri ve miktarı anlaşılmamıştır. Çünkü bütün Kordon boyu ve kışla ve hükûmet önü cesetle malamal olduğu halde pekaz zaman zarfında ayaklarına ve boyunlarına demirler bağlanarak denize atılmıştır.

Mülhakattaki hasar ve zayiatın miktarını tahmini olsun tâyin etmek gayrı kabildir. Çünkü ne gitmek ve ne de muhabere etmek mümkündür. Tazmini hasarat için sureta ilânlar edilmiş, komisyonlar teşkil olunmuş ve cetveller tanzim edilmiş ise de, henüz bir semere iktidaf edilemediği gibi revşi hal leyteleralle vakit kazanmak ve gün geçirmek arzusunda bulunduklarını hissettirmektedir. Ahvali hazıranın tevlit ettiği glayı müthişe karşı maaşları ve serveti zatiyeleri ile mukabeleye çalışan zâbitan soyulmak ve ailelerini sahili selâmete isal için emin mahallere sevketmek yüzünden azim zararlara uğramış ve kısmı âzami cidden sefil ve perişan ve şaşkın bir halde kalmıştır. Ailesini, kendisini pek haklı olarak düşünmeye mecbur olan bir ferdde hissi vazife bulunamıyacağı pek tabiidir. Esasen zâbitanın sızlanması ve mütevali müracaatı alayı da müşkil bir mevkide bırakmaktadır, Bu müracaata bir cevabı şafi verilemediği takdirde hissi nevmidi ile de zâbitanımızın mütahalli oldukları ve en buhranlı zamanlarda bile muhafaza ettikleri hissi itaat ve inkiyadın haleldar olacağı da derkârdır.

Bütün mâruzatıma Mıntaka Müfettişliği de şahittir. Vukuu hali Müfettişlikte müteaddit defalar makamı kumandanilerine arzetmiş ve aynı surette o da bir cevap alamamıştır.

Netice itibarile nefsî İzmir'de jandarma zâbiti bulundurmak matlup ve mültezem ise, halihazırda mevcut ve fakat kabiliyeti istihdamiyeden mahrum bulunan ve bilâ vazife işsiz güçsüz burada oturan zâbitanı kaldırmak ve iş'arı sabık veçhile muhtelif rütbede birkaç zâbit göndermek muvafı-ı hal ve maslahat olacağından icrayı icabını ehemmiyetle istirham eder, aksi takdirde ilerde hiçbir mesuliyet kabul edemiyeceğimi arzederim Efendim.

4 Haziran 1335

Umum Jandarma Kumandanı
Miralay
Ali Kemal Sırrı

Dolap No.: 49
Göz No. : 8
Zarf No. : 9
Dosya No.: 72

Vesika No: 907

ژاندارمه قوماندانلغنك رابورى

ازمیر حومرك شفالی قضه‌سنده اجرا اتدیرلن دفعه جمعیه مفرزه‌سی هر نصله‌ده تمرکز اتمامنه بر وضع بیله‌جك وطنسوزانه و ملی‌پرورانه حرکت وضعیت توجه‌یه شایان‌در.

بو کیمسه‌لر بر یوز وطنداشك کچیرمکده اولدیغی کبی بر آن دهشتی، اشغالدن صکره ایچ اشغال قوه‌لرینی قدر و قیمتی، بو یاده بالخاصه تعرض دوچار اولدقده حتی و بوندن کچی بر بیرینه صاحب چیقان اوطاقده نفس هر ایتدی. انسانلر قوی اولدقه رعایت ایچون جبر ایدیلر. و یاخود اظهار خیانت ایدر. ازمیرك وضع حاضره‌سی خیانت و جبر مسلک ایله‌در.

لحظه‌ایچ اطوریلنلك اجرای حرکتی حیاتنه داخل اولدیغی کوندنبری کچی بر تعرض معروضه‌سنه بر تمثال تعظیم حاصل بولنماسه دائمی و کیمسه ایدر. هوتره و بلاحاجه جمعیت اوفوده‌جه و جه‌ده سفیر و ملاحظات کوستره‌رك بیلمیه‌جك بارده قهرمانانه الیوم ایتمکده‌در. اشغال کونی قوه اشغالیه قوماندانی نفوذ افرادنك نزاهتینی بیلمیه‌رك بر مظاهره قوماندانیدر اولمشدر. کون بوندن کرك مقاومتسز اشتراکلرك حاضرمسنده ازمیر اشغالنده مقاومتلری بر قوتلری وصفنه‌لیاقت اولدیغی و حکومتك و ملتك نظرنده قلبه طاقاتلرنی بولدیغی بر بلدیه حاصل اولمشدر و نصب بولنان حاکم خلافنده‌در. حاکمیت، حکومت اسمنا موجود فعلنا معدومدر. و نیتك، بولیس مدیرلك، ژاندارمه قوماندانلك حدود و صلاحیتی، منظف اجراآتی انجمن حاضرلرنه ترک ایتمکده‌در. محکمه‌لك قوه اجرائیه‌سی نفسی بولیس و ژاندارمه اعضاسی‌در. شهر دخی داخل اولمقده‌در. بونلرده قرار بولنور بالفعل قضا ایدیلیورلر. حکومت قوماندانی آلتی قسمه ایله بر مفرزه عسکریه ایله طاقمقده‌در. کندی بولیس مدیرلری و ژاندارمه قوماندانلری موجود وظیفه‌لری ایفا ایتمکده‌در. کرك بولیس کرك ژاندارمه‌لك انجمن و مجلسی بولنوب قبیله‌لری حاضر تمرکز. و دائرلرینه وظیفه کوره بیلمکده صرف نظر اشتراک ایله ایدیلمکده‌در. طوپلانجیلر و طوپچو بولنه‌رك بلدیه و قوماندانلغه نظارتی ایله دخی بیاده بر یاوسو ایچون توقیف و ایسه دخی ایله هرلنه برقورلر. ژاندارمه‌لك بر چوقه و قیلچو ایچون حسب الوظیفه علاقه‌دار بولنمقده‌در. بر چوقه کیدار بر لی دخی ازتسویقی ایچون بو ضابطه‌لرده بعضاری تعقیب و تحری ایتمکده‌در. اشغال کونی دست برنده بار بولنوب آلمز و اعیدمز دیلمکده‌در. دوم خزانه‌سنه بالمقده بولنماده و آخر آلدیغنده مأمورنا حدودك آلدیغی نقود قیمتی اولدقده و قطعیا معلوم بولنماده اخبار ملازم اولی آصف اسمنده قومندان قریبا خزانه نقود ایدیلمك تشبثنده بولونمقده‌یکن حکومت قوه جبریه‌سی بولنماده زوالی کچی بیله بر اقمامقده‌در. بو زاده‌لشقه هوتره‌یی کچوب ایدیلمالری و بر بیه و بلدچو جوارنده موتعقبه‌ده اختلام ایدیلمه ضلاز کمك افندی بیده بر بیلمانه‌جه بار بیله دوستانه‌دن ازمیر جمعیتنه اعمالنده بر بیله فقوشده‌ده توقیف اتمشلردر. و طوپچو کوجك بیله اوقیر کچی حسب ایتمکده، انجمن ایتمکده‌لری قالمیورلر. حکومتك قوه جبریه‌سی بیلمیه‌رك توقیفك اسلاحی آلیورلر.

اداره‌ی لرجه موهیچ بجه‌لیه برتانیا روس لونت و وظیفه‌ده صرف نظر طبیعتاری بر جیفه‌بور. مخفیاتک و مرکز طلوری
مختلفه‌ده‌کی طاقم و قره‌بولر افرادی طباه‌جیلر، سفرجیلر، اوده‌لر طاقمی افرادی بدیهیاوه‌کوندیزی جیخانه
عمومیه‌ده موقوفه‌در. بخصوص کرک بزم و کرک ولایتک وحی نسبه ماموراولرک اهمیتی خایعه‌تک مخاری نشانی
نره‌ده‌ظاهرده. و رفوموده آکده موقوف بولنمقده‌در. بونه‌غایه اشغال ایدیلسه و بلاماده برساتوز وضع ایدیلسه. قومانقده
لی، عالیشان تابیلنه کوندیلجه‌رتا آنجوانجی عزیزانده آلنیجقدر. وهیچ‌بر بابا آجیه‌رحم نیجه ایدلکده‌ده‌کوزیلیور.
مخفیاتوه‌مخابره‌لرک‌ده‌منقطع کیبه‌در. آیدیه، دکرلی، اوده‌مشده‌هیچ‌بر جزا آلنمامقده‌در. جنیاده‌ده‌دیلیه‌کوندیلجه‌
برتغ‌افاده‌تکده‌بایلیسلیسه‌ولو زوطه‌برجکده‌آلنجیلیجقدر. برلر و صوکرلر نفر انتخاری، کیندیلاقیشدی یوزنده
ضابطه‌ی اعیاجی تامه‌ولنوبایجوه‌حضور قبل اوخارجه‌و طاشره‌بیجه‌جیقاماقده‌در. قیجقدرده‌ده‌ایجه‌قیقه‌آلنمقده‌در.
لیمانه‌دائره‌سی اولرنده‌در. ماموراولرک‌کمال فعالیتله‌چالیشمقده‌در. قلعه‌قیشدی نامجه اشغال اولنمشدر. بالکز حکومت
دائره‌سی هنوز مستقلاً اوطه‌اوزره‌بوده‌مبانی امیریه‌بولنمه‌لازیلر جقدر. دوائر حکومت اشغال کونی یعنی دوقیه،
دوبه‌لری، آلمایه‌لیدر. آلمانلر تک بر دوبه‌ی قالمامشدر. قریه‌لرده‌چیفتوب قالمه‌ده‌ظرفیه نعره‌معروضه بولنماه
بجاره‌اشغال اسلامیه‌نک طب اسمادی هادی فریادلری والی ولایت آنجه (ثانیا رومانیا نفر) دیکلر.
ونقلیه حوالیده‌ده‌ک آنقایجو. حالبوکه اوده‌کی ثانیا رومانیا خارجه‌سوده‌نک تورطوبوده‌جمع بولنه‌رجه‌بدرقیاف
علمایجو. و بوفاقده دیکرینه آنجی لقری برابر کوندرمک مخاطره‌ده‌سالم بولنیور. اشغال کونندبری دکزده‌کی دخر
رئیس غاوطه‌نده‌بنقه‌سنده‌ده‌نک بلغاری بجانی کوروطکده‌ده‌کیده‌ده‌جرأت بولنمقده‌در. اداره‌ی حکومه
آنجه‌خیالاً تأسیس ایتمشدر. حقیقتده‌مرکز ولایت آیاوطنی کمسیاسی، آدجیلیقیوبی ولیمانه‌قونسولخانه‌سیدر. والیلر
ثانیا رومانیانی ویلیس مدیری، ایزجیلر واطاس بولنوده‌ماموری ایزمیره‌بولنمه‌قوانینی حاکم بولنمقده‌دائره
بوصورتیله اداره ایدیلکده‌در. بونک خلافنده‌واقع اولان اشغالات و تجاوزات خلاف حقیقت و شایعات مخابره‌نک موجودی
قناعتی اظهاراتک دخی وطه‌وحت ایجوه‌نظیم برجنایتدر. اشغال کونی معروضه‌قیلنمز موجود اشیا تحقیقات و تشکیلاته
هرکونه غرت نفس ایتمزک و تحقیقزک اک حساس نقطه‌سنده‌جریان ایدیلکده‌علاوه‌ایدیجک اولورسه بوراده‌وضعیت
غیرقابل تحمل اولدیغی قناعتی نظر قومانداندنده تحمیم ایدیرایدیندیم. اشغال کونی جانبه‌ضابطه‌نه آدلنس موزینه ورلیه
باره‌نک برقسمنده‌تماماً، برقسمنده‌اکثری نصب ایدیلشدر. بالکز آلمانلاره‌دکل. قول اسلحه‌سی، قول دوطه‌لری بوزوکلر
و ایاقلر، اسیالتلر، که‌زرلر حتی جیانلر آلنمشدر. قالیقلر سوکوره‌طاشیه‌رک‌کزدیرلیه‌ویلمانه‌زیبا تکدیرجه‌دمیزی
عاطله‌اعلان ایدیلشدر. وقعه‌کونده‌بر طرفنده‌موقوف ایدیلیر ولفل و خیالکمز نعره‌سنده‌معروضه‌قیلدیغمز ضابطه‌نک قسمنده‌ده
اولری یعنیا ایدیلشدر. اهالیده‌اولری و جانلری یعنیا ایدیلمدن عدوی لایعد ولایحصادر. فتح بوصورتده‌سرتیه‌ایدیجه
مسلمانک عدوی بقدر کوبرده‌داخل اوطه‌اوزره‌ایچی بکی بکاوز آلنمشدر. بدموجود اولانلر نائب اولدیغمز کوسترمکده
ایسه‌ده‌حقیقتده‌شهرانک لوتیری و مقداری آکدیشوه‌مشدر. جوکه‌بولنوده‌قوردولوبی قیشدی و حکومت اوکی جسدله
مالاماک اولدیغی حالده‌نک آزیاده‌ظرفنده‌آقلرینه و بولونرینه دمرلر باغلانه‌رجه‌دکزه‌آتیلمشدر.

[illegible]

[illegible]

[illegible]